

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/24/2021
Identifikačné číslo spisu: 6716010686
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6716010686.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému X.E. R. pre zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 28. apríla 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného X. R. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. januára 2018, sp. zn. 3To/145/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X. R. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 12. júla 2017, sp. zn. 5T/163/2016, uznal obvineného X. R. vinným z pokračovacieho zločinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 140 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

po tom, ako bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 29. apríla 2015, sp. zn. 3T/32/2015, právoplatne odsúdený pre zločin podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona a iné k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením pre jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia v úmysle privodiť trestné stíhanie Š. F., nar. X. U. XXXX, trvale bytom H. č. XX, druhovi a následnému manželovi W. R., t. č. F. (bývalej manželky obvineného X. R.), s ktorou menovaný býva v rodinnom dome, ktorý nadobudol do vlastníctva kúpou X. R. a W. R.,

v bode 1) rozsudku

dňa 26. mája 2015 zaslal z ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru odbor kriminálnej polície ul. Švermová č. 4 vo Zvolene, okres Zvolen, list s názvom „Podanie trestného oznámenia na Š. F.“, ktorý bol zaevidovaný pod ČVS: ORP-505/1-VYS-ZV-2015 ako oznámené podozrenie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. zák. v znení neskorších zmien a doplnkov a trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. zák. v znení neskorších zmien a doplnkov, nakoľko v tomto uviedol, že ...Š. F.

v lete roku 2000 zbil L. D. a tento spadol na zem. Pri páde si udrel hlavu o zem. Potom ho oživoval... Všetko sa odohralo pred miestnym obchodom Š. F. sa mi vyhráždal, že ak ho prezradením tak ublíži mojej manželke a deťom...“ následne v trestnom konaní vedenom na základe vyššie uvedeného listu dňa 18. augusta 2015 v ÚVV v Banskej Bystrici po zákonom poučení o zodpovednosti za uvedenie vedome nepravdivých údajov, najmä o zodpovednosti za trestný čin krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona uviedol pred vyšetrovateľom Policajného zboru do zápisnice o trestnom oznámení v úmysle privodiť trestné stíhanie Š. F. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 Trestného zákona a trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákon č. 140/1961 Zb. zák. v znení neskorších zmien a doplnkov okrem iného tvrdenia ...“Trvám na tom, čo som uviedol, teda že Š. F. fyzicky napadol nebohého L. D., bytom H. v lete roku 2000 a to tak, že ho udrel päťou do tváre, bolo to asi ho obliat vodou, fackal ho, čo sa mu nepodarilo, pričom D. zostal ležať na zemi.“ ... „Na druhý deň som sa dozvedel od L. D. a ktorý je už tiež mŕtvym, že L. D., o ktorom hovoril zomrel na následky zranení po tej bitke, že nebol odvezený do moju manželku alebo deti. On za mnou prišiel do domu, tam sa mi vyhráždal, bola pri tom teraz už bývala manželka....“...“ďalej sa mi Š. F. vyhráždal tak, že prišiel ku mne domov a povedal mi, že nás aj s manželkou a deťmi odpáli semtexom keď povíme o tom, čo som videl na polícii. Teda keď poviem, že zbil L. D., ktorý na následky toho zomrel“...“...po tom ako sa mi vyhráždal tak išiel ku potoku, ktorý je od nášho domu vzdialený asi päť metrov a počul som výbuch, ktorý bol veľmi hlasný“...

pričom o vyššie uvedenom podaní a tvrdeniach X. R. rozhodol vyšetrovateľ PZ OR PZ OKP Zvolen uznesením z 31. augusta 2015, sp. zn. ORP:505/1-VYS-ZV-2015, tak, že podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol oznámenie X. R. na Š. F. pre podozrenie zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. zák. v znení platnom a účinnom v čase do 31. decembra 2000 ku škode nebohého L. D. a pre podozrenie zo spáchania trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. zák. v znení platnom a účinnom v čase do 31. decembra 200, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku;

v bode 2) rozsudku

dňa 26. mája 2015 zaslal z ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, odbor kriminálnej polície, ul. Švermova č. 4 vo Zvolene, okres Zvolen, list s názvom „Podanie trestného oznámenia na Š. F.“, ktorý bol zaevidovaný pod ORP-506/1-VYS-ZV-2015 v úmysle privodiť trestné stíhanie Š. F. pre trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, keď uviedol, že ...“podávam ďalšie trestné oznámenie na Š. F., nar. X U. XXXX, z H., okres M., ktorý pod hrozbou násillia respektíve inej ťažkej ujmy donútil moju bývalú manželku aby s ním žila. A taktiež ju donútil aby sa so mnou rozviedla. Bývala manželka podľa hla jeho nátlaku lebo má z neho strach a nevie čo môže od neho čakať. Stále myslí na jeho vyhrážky a má z neho strach. Donútil ju aj aby si na mňa vymyslela, že som sa ju pokúsil znásilniť“.....,

pričom o vyššie uvedenom podaní a tvrdeniach Vladimíra Adama rozhodol vyšetrovateľ PZ OR PZ OKP Zvolen uznesením z 1. júla 2015, sp. zn. ORP-506/1-VYS-ZV-2015, tak, že odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku podozrenie zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 345 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 5, § 46 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 31. januára 2018, sp. zn. 3To/145/2017, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému a jeho obhajcovi 19. februára 2018, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanovenej obhajkyne 20. januára 2021 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných obvinený uviedol, že zo súdneho spisu vyplýva, že žiadal v priebehu prípravného konania a opätovne v konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní 12. júla 2017 vypočuť svedkov L. C., R. C., U. D., W. M.E., Y. V., R. U., X. Š. a najmä L. F. a R. V., ktorí boli s ním priami očití svedkovia incidentu, o ktorom tiež vypovedal pred súdom 12. júla 2017. Podľa názoru obvineného tým, že ním navrhnutí svedkovia a najmä svedkovia L. F. a R. V. v konaní neboli vypočutí, nie je podľa neho možné hodnoverne preukázať, resp. vylúčiť, že k fyzickému útoku Š. F. na L. D., tak ako opisuje a uvádza vo svojich výpovediach v konaní nedošlo. Poznamenal, že až po vypočutí ním navrhnutých svedkov bolo a je podľa neho možné ustáliť, či sa ním uvedený incident odohral. Pričom podľa obvineného až uvedený dôkaz, v spojení s ostatnými dôkazmi realizovanými v konaní, mal poskytnúť logickú súvislosť a preukázať jeho úmysel ľživo obviniť poškodeného Š. F.. Dodal, že omyl v jeho opakovanom tvrdení, o tom, že incident, ktorého bol očitým svedkom medzi Š. F. a L. D. v lete roku 2000 nebol skutočnou príčinou smrti L. D., nepreukazuje jeho úmysel poškodeného ľživo obviniť.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený nachádza dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v spôsobe a priebehu prípravného konania a súdneho konania vedeného na okresnom súde, kedy orgány činné v trestnom konaní a následne súd po podaní obžaloby postupovali nezákonne, keď odmietli vykonať ním navrhnuté dôkazy (výsluch svedkov L. F. a R. V.) a teda zásadným spôsobom porušili jeho právo na obhajobu a to tým, že výrazne obmedzili dokazovanie len na výkon dôkazov v neprospech obvineného a to vypočutím osôb blízkych poškodenému Š. F. (svedkov W. F. a X. R.), ktoré sa podľa obvineného v trestnom konaní začatom v roku 2015 nevedeli ako svedkovia relevantne vyjadriť k jemu uvádzaným skutočnostiam, teda popísať správanie poškodeného Š. F. pred rokom 2015. Opätovne zdôraznil, že predmetom dokazovania mal byť incident medzi L. D. a Š. F., ktorý sa mal odohrať v priebehu letných mesiacov v roku 2000 v obci H. Súčasne opätovne, zhodne s obsahom odvolania, uviedol, že postupom orgánov činných v trestnom konaní a postupom súdu bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, resp. rovnosti strán v konaní pred súdom, spolu so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu a zásada vyhľadávacia uvedené v ust. § 2 ods. 10 a ods. 16 Trestného poriadku.

Ďalej obvinený uviedol, že z vyššie uvedeného dôvodu, teda nezákonným vedením trestného konania voči jeho osobe, porušením práva na obhajobu a konaním v rozpore s vyhľadávacou zásadou, na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu okresný súd vydal rozhodnutie, ktoré obvinený považuje za nezákonné, a ktorým okresný súd rozhodol o jeho vine zo spáchania zločinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 140 písm. b) Trestného zákona.

Obvinený opätovne uviedol, že jeho omyl v kauzálnom priebehu incidentu medzi Š. F. a L. D., tak ako ho opakovane popisuje a uvádza v priebehu trestného konania, a ktorý nebol v priebehu trestného konania vyvrátený, a ktorý podľa jeho vnímania mal priamo zapríčiniť usmrtenie L. D., v ničom nepreukazuje jeho úmyselné zavinenie krivo obviniť Š. F., rovnako ním opísaný vzťah jeho bývalej manželky W. F. s menovaným, tak ako ho opísal v priebehu trestného konania, podľa neho zodpovedá jeho vnímaniu reality a v ničom nepreukazuje jeho úmysel privodiť Š. F. trestné stíhanie.

Ďalej poznamenal, že v trestnom konaní boli šetrené majetkové pomery obvineného, ktoré boli vykonané za účelom preukázania danosti motívu k ním spáchaného skutku, teda ľživo obviniť Š. F., ktorý v tom čase užíval predmetnú nehnuteľnosť. K uvedenému vykonanému dôkazu obvinený uviedol, že spáchanie trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu, však nijakým spôsobom nemalo vplyv na zmenu jeho vlastníckeho práva k rodinnému domu, v spoluvlastníctve s bývalou manželkou (W. F., pozn.), a tiež podľa neho nemalo vplyv na zmenu vzťahu užívacieho práva Š. F. k rodinnému domu. Takto zistený

údajný motív k spáchaniu skutku, je však abstraktného a hypotetického charakteru, a nemá súvislosť so spáchaným skutkom a v spojení s inými získanými dôkazmi preto nepreukazuje spáchanie trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu. Podľa názoru obvineného v uvedenom konaní bola v kontexte hodnotenia reštriktívne a jednosmerne vykonaných dôkazov dôsledne popretá zásada in dubio pro reo, čo malo podľa neho vplyv na nezákonný postup v konaní a nesprávne právne vyhodnotenie jeho konania, ktoré nevykazuje obligatórne znaky trestného činu podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 140 písm. b) Trestného zákona. Dodal, že v konaní nebolo preukázané, že si bol vedomý, že obviňuje inú osobu nepravdivo.

V ďalšej časti obvinený poukázal na čl. 46 ods. 1, ods. 4, 50 ods. 1, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2001, sp. zn. III. ÚS 41/2001, a z 28. apríla 1999, sp. zn. II. ÚS 34/1999, z 13. novembra 2002, sp. zn. II. ÚS 132/2002, z 27. novembra 2002, sp. zn. IV. ÚS 77/2002, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. R 7/2011. Z uvedených citovaných právnych stanovísk k výkladu základných ústavných práv a slobôd podľa obvineného vyplýva, že porušenie práv na spravodlivý súdny proces v dôsledku ústavne nekomfortnej aplikácie ustanovení Trestného poriadku a Trestného zákona podľa vlastnej úvahy súdu v priebehu súdneho konania vedeného na okresnom súde ako aj v konaní o odvolaní, sa prejavilo v zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu a vyústilo v nesprávnom posúdení nedostatočne zisteného skutku.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a tiež aj rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutie obsahovo naň nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a súčasne nariadil okresnému súde, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že títo obvineným konkrétne označení vypočutí svedkovia (W. F. a X. R.) sú osobami príbuznými a blízkymi nielen poškodenému, ale aj samotnému obvinenému, pričom tieto osoby znali pomerov v ich rodine, vzťahov obvineného a poškodeného, ale aj pomerov a vzťahov v dedine H., až do zadržania obvineného v inej trestnej veci s ním spoločne bývali v jednej domácnosti v spoločnom rodinnom dome (teda do zadržania obvineného v trestnej veci právoplatného odsúdenia X. R. pre pokus znásilnenia jeho bývalej manželky a iné, ktorý bol predmetom trestného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3T/32/2015). Prokurátorka poznamenala, že tieto osoby vypovedali v rozsahu zadokumentovanom v zápisniciach o ich výpovediach v prípravnom konaní a následne v konaní pred súdom a to aj so zameraním sa na dokumentovanie motívu konania obvineného voči poškodenému. Prokurátorka tiež poukázala na tú skutočnosť, že W. F. a Š. F. boli predmetom útokov obvineného aj v inej právoplatne súdom rozhodnutej trestnej veci, v ktorej bol obvinený rozsudkom okresného súdu z 5. októbra 2016, sp. zn. 2T/120/2015, uznaný vinným a odsúdeným pre pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného zákona. Ďalej uviedla, že týchto iných protiprávných skutkov sa obvinený dopustil v období od 28. januára 2015 do 20. apríla 2015 v čase, keď sa voči nemu ako obvinenému viedlo trestné konanie na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru odbor kriminálnej polície Zvolen evidované pod ČVS: ORP-971/1-VYS-ZV-2014 a bol vzatý do väzby vyhrážaním sa použitím násillia a spôsobením ťažkej ujmy svojej bývalej manželke W. R. (t. č. F., pozn.) aj Š. F., pričom táto v označenom konaní mala procesné postavenie svedka a poškodeného.

Zo strany obvineného voči osobe poškodeného Š. F. nejde podľa prokurátorky len o ataky a rôzne formy závažného obvinenia z rôznej trestnej činnosti ojedinelé, ale o celý rad postupných a pokračujúcich podaní, nepravdivých alebo skreslených tvrdení zo strany obvineného, ktoré opakovane neboli nijako potvrdené, a to ani sčasti. Napokon pokiaľ ide o poškodeného Š. F. je podľa prokurátorky potrebné poukázať aj na prílohy č. 1 až 8 trestného spisu s obžalobou súdu predložené, ktoré dokumentujú opakovanosť, početnosť a rôznorodosť podaní obvineného smerujúcich na osobu Š. F. obviňujúcich ho z celého radu protiprávných konaní - vid' pripojené spisy sp. zn. ORP 505/1-VYS-ZV-

2015, ORP 506/1-VYS-ZV-2015, ORP 523/1-VYS-ZV-2015, ORP 602/1-VYS-ZV-2015, ORP 100/1-VYS-ZV-2016, ORP 971/1-VYS-ZV-2014, SKIS-61-0ISS-SV-2015 a okresného súdu sp. zn. 2Nt/8/2015.

Pokiaľ ide o nevykonanie výsluchov svedkov navrhovaných obvineným prokurátorka uviedla, že títo nie sú svedkovia krivého obvinenia tvoriaceho meritum tejto trestnej veci, ale boli vypočutí alebo mali byť vypočutí v trestnom konaní vedenom vo veci úmrtia nebohého L. D., ktoré bolo vedené a ukončené na polícii bez obvinenia konkrétnej osoby a v tomto smere bola ako dôkaz zabezpečená fotokópia spisového materiálu z OO PZ Krupina vedeného pod sp. zn. ČTS: ORP-321/OBV-2000 vrátane policajného rozhodnutia. Dodala, že s návrhmi obvineného v tomto smere sa vysporiadala vo svojom rozhodnutí (str. 3 a 4) aj odvolací súd a to v dostatočnom rozsahu.

Pokiaľ ide o právo obvineného na obhajobu, toto bolo podľa názoru prokurátorky plne akceptované a dodržiavané, obvinený mal od počiatku trestného konania ustanoveného obhajcu, ktorý riadne a aktívne vykonával obhajobu jeho osoby, čo podľa nej vyplýva aj zo samotného obsahu trestného spisu na vec sa vzťahujúceho. Nevykonanie konkrétnych dôkazov navrhovaných obvineným súdom nie je podľa prokurátorky porušenie práva na obhajobu tak, ako sa to domáha posúdiť obvinený, posúdenie potrebného rozsahu a obsahu vykonania dokazovania potrebného pre účely trestného konania a vydania odôvodneného súdneho rozhodnutia na hlavnom pojednávaní je plne v kompetencii súdu.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že tvrdenia obvineného voči osobe svedka - poškodeného Š. F. a ich motív vyplývajú jednak zo samotných podaní obvineného, uznesenia vyšetrovateľa OR PZ OKP Zvolen zo 4. mája 2015, sp. zn. ORP-267/1-VYS-ZV-2015, ohľadom vznesenia obvinenia X. R. pre pokračujúci trestný čin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (vec vedená na Okresnej prokuratúre Zvolen pod sp. zn. 1 Pv 250/15/6611 skončená podaním obžaloby okresnému súdu na X. R. v súvislosti práve s útokmi X. R. na pošk. R. a spol.), ako aj z obsahu pripojených vyšetrovacích spisov tvoriacich prílohu č. 1 až 8 vyšetrovacieho spisu. Z nich podľa prokurátorky preukázateľne vyplýva, že hlavným motívom celého konania obvineného, odsúdeného a oznamovateľa X. R. sú predovšetkým jeho majetkové záujmy na vlastníctve nehnuteľnosti, ktorú v čase spáchania trestného činu, pre ktorý bol odsúdený rozsudkom okresného súdu z 29. apríla 2015, sp. zn. 3T/32/2015, obýval spoločne so svojou bývalou manželkou a spoločnými deťmi a ktorá nehnuteľnosť podľa neho patrí len jemu a nespokojnosť s tým, že Š. F. žije s jeho bývalou manželkou W. F. ako partner a tiež aj v spoločnej domácnosti v uvedenej nehnuteľnosti.

Ďalej prokurátorka uviedla, že v priebehu celého trestného konania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by zbavovali obvineného trestnej zodpovednosti za spáchané skutky tak, ako to má na mysli ust. § 15 a nasl. Trestného zákona alebo § 9 Trestného poriadku. Preto bolo konanie obvineného právne kvalifikované ako pokračujúci zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 140 písm. b) Trestného zákona. Poznamenala, že obvinený vedome, cielene a opakovane iného ľživo obvinil z trestného činu, v úmysle privodiť jeho trestné stíhanie a čin spáchal z osobitného motívu - z pomsty, motivovanej tak osobným pomerom svedka - poškodeného k bývalej manželke obvineného W. F. a tiež majetkovo motivovanej, nakoľko obvinený považuje nehnuteľnosť, v ktorej svedok - poškodený žije s menovanou a ktorá právne je aktuálne nevysporiadaná (obvinený je jej spoluvlastníkom), ktorú on považuje za svoje vlastníctvo. Dodala, že skutkové okolnosti predmetného trestného činu boli obvineným naplnené tak po subjektívnej ako aj objektívnej stránke.

Vzhľadom na obsah podaného dovolania obvineným a tam uvádzané dôvody prokurátorka konštatovala, že menovaný v tejto trestnej veci v podstatnej časti opakovane uvádza totožnú argumentáciu, ako už v rámci podaného odvolania, s ktorou argumentáciou sa tak prvostupňový, ako aj následne odvolací súdu, dostatočne vysporiadali.

Pokiaľ ide o celkové zadokumentovanie dôkaznej situácie v trestnej veci a každého dielčieho pokračujúceho protiprávneho konania obvineného, následne odôvodnenie vyhodnotenia dôkaznej situácie

v danej trestnej veci, realizované rozhodovanie o vine a nadväzné ukládanie trestu v tejto trestnej veci obvineného súdom, prokurátorka je toho názoru, že vina u obvineného je objektívne preukázaná, jeho konania je správne a zákonne právne posúdené a uložený trest súdom je plne dôvodný a zákonný a to tak čo do jeho druhu, ako aj výmery. Teda tak, ako to konštatujú a vyhodnocujú súdne rozhodnutia obvineným napadané a to rozsudok okresného súdu ako aj uznesenie krajského súdu a to tak čo do výrokovej časti, ako aj čo do ich následného odôvodnenia.

Prokurátorka je toho názoru, že tak prvostupňový ako aj následne konajúci odvolací súd sa pri vykonaní dokazovania, posúdení dôkaznej situácie a rozhodovaní o treste u obvineného v tejto trestnej veci náležite vysporiadali v celom rozsahu so vzniknutou dôkaznou situáciou, s obhajobnými tvrdeniami obvineného, ako aj s ust. § 345, § 15 písm. a) a nasl. Trestného zákona ako aj s ustanoveniami Trestného poriadku týkajúcimi sa práva na obhajobu pri rozhodovaní o vine, ukladaní druhu a výmery trestu uloženého právoplatne odsúdenému v tomto trestnom konaní a preto považuje podané dovolanie za nedôvodné s tým, že navrhla, aby o tomto dovolaní bolo rozhodnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Podaním z 25. marca 2021, doručeným okresnému súdu 29. marca 2021, obvinený sa vyjadril k vyjadreniu prokurátorky, v ktorom žiada Najvyšší súd Slovenskej republiky aby sa zaoberal vypočutím svedkov svedčiacich v jeho prospech (L. F. ml., U. V., R. Z., U. D., W. M., R. X., R. C., L. C., R. P., a R. U.). Rovnako namieta v konaní porušenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku tak okresným ako aj krajským súdom, podľa obvineného došlo k porušeniu vyhľadávacej povinnosti, keďže nedošlo k zadováženiu dôkazov svedčiacich v jeho prospech. V závere poznamenal, že dovolanie podáva z dôvodu, že krajský súd nevrátil jeho prípad na okresný súd; bol nespravodlivo odsúdený a okresný súd nepostupoval správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným X. R. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodoch musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia. Dôvody dovolania sú v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podstatne užšie.

Pokiaľ ide o obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje a aj na tomto mieste opakuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Obvinený v rámci dovolania namieta porušenie práva na obhajobu z dôvodu, že žiadal vypočuť svedkov, ktorí boli očitými svedkami incidentu, pričom orgány činné v trestnom konaní a súdy postupovali nezákonne, keď odmietli vykonať ním navrhované dôkazy. Uvedené námietky obvineného však nemohol dovolací súd prijať, a to z nasledovných dôvodov:

Právo na obhajobu zahŕňa v sebe aj právo obvineného na navrhovanie dôkazov ním priamo alebo prostredníctvom obhajcu, čo obvinený aj využil. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku) [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2011].

V predmetnej trestnej veci obvineného, zo zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 326) vyplýva, že okresný súd uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania, ktoré boli predložené obvineným (prostredníctvom obhajcu). Následne okresný súd v rozsudku svoje rozhodnutie odôvodnil (strana 7 rozsudku - č.l. 340) tak, že tieto dôkazy „.....by nevedli k inému rozhodnutiu, navyše, časť navrhovaných svedkov nevedel obvinený identifikovať, a ostatná časť navrhovaných svedkov by nevedla k potvrdeniu tvrdení obvineného, keďže tie boli jednoznačne vyvrátené inými dôkazmi obsiahnutými v spise.....“. Súd teda riadne odôvodnil svoj postup a uviedol, prečo nemieni akceptovať návrh strany na doplnenie dokazovania vykonaním dôkazov - výsluchom svedkov, ktorých navrhol obvinený. Preto obvineným uplatnená námietka, že konaním orgánov činných v trestnom konaní a súdu došlo k závažným porušeniam jeho práv nemá oporu v konkrétnej veci, keďže súd neopomenul vysporiadať sa s návrhom strany trestného konania.

Vô vzťahu k obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je potrebné tiež uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o tento dovolací dôvod, hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu tak nemožno účinne namietať ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu, keďže aj to by odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom, ktorá je výslovne zakotvená v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku a ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania iniciovaného obvineným alebo generálnym prokurátorom (§ 369 ods. 2 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu [primerane pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011]. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciu za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože ako už bolo vyššie uvedené určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II).

Obvinený považuje rozhodnutie o vine za nezákonné. Vô všeobecnosti však najvyšší súd k predmetnej veci uvádza, že pri posudzovaní viny páchatel'a trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona sa nestačí zaoberať iba otázkou, či osoba, ktorú obvinil, skutočne spáchala trestný čin, prípadne či bola preň stíhaná a odsúdená. Orgány činné v trestnom konaní a súd musia zároveň preukázať, že si páchatel' trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona bol vedomý toho, že obviňuje inú osobu nepravdivo (R 63/1991). Pre vyodenie trestnej zodpovednosti páchatel'a sa pri subjektívnej stránke vyžaduje úmyselné zavinenie spolu s pohnútkou privodiť trestné stíhanie iného. To znamená, že páchatel' musí chcieť alebo si byť aspoň vedomý toho, že iného ľživo obviňuje z trestného činu, a byť s tým uzrozumený a súčasne chcieť alebo byť aspoň uzrozumený s tým, že v dôsledku jeho obvinenia bude táto osoba trestne stíhaná. Ešte možno dodať, že „ľživo obviniť“ znamená vedome nepravdivo informovať o skutkových okolnostiach, teda o tom, kedy, kde a ako mal byť trestný čin spáchaný a kto je jeho páchatel'.

Aby bolo možné prihliaďať na pomstu v zmysle osobitného motívu ako kvalifikačného znaku podľa § 140 písm. b) Trestného zákona, musí ísť o pomstu ako negatívnu emóciu voči nejakej konkrétnej osobe alebo viacerým konkrétnym osobám ako reakciu na nejakú udalosť alebo okolnosť, pričom táto emócia nevyplýva z morálne ospravedlniteľného citového rozpoloženia, ktoré je vo všeobecnosti spoločnosťou vnímané ako pochopiteľné. Pomsta je páchatel'ova reakcia na nejakú udalosť alebo okolnosť priamo súvisiacu s obeťou (napr. páchatel' v krátkom čase po rozvoze usmrťí bývalú manželku, pretože sa s ním rozviedla). Je to forma určitej odplaty páchatel'a voči poškodenému. Osobitným problémom je žiarlivosť, ktorá sama osebe nie je pomstou v zmysle § 140 písm. b) Trestného zákona, ak sa však prejavuje vyšším stupňom plánovania a pripravovanosti trestného činu, už ju za pomstu možno podľa literatúry v zmysle § 140 písm. b) Trestného zákona považovať.

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia okresného a krajského súdu, v ktorom sa stotožnil s ustáleným skutkovým stavom. Odkazuje pritom aj na časť rozhodnutia krajského súdu, ktorý v napádanom uznesení uviedol, že na podklade takto vykonaného dokazovania dospel súd prvého stupňa nielen k správnym skutkovým zisteniam, ale i k správne právne záveru v tom smere, že obvinený X. R. zistením konaním v oboch bodoch napadnutého rozsudku iného ľživo obvinil z trestného činu, v úmysle privodiť jeho trestné stíhanie, pričom bolo preukázané i to, že tento čin spáchal z pomsty a teda z osobitného motívu, ako to

predpokladá ust. § 140 písm. b) Trestného zákona. Možno teda dodať, že konanie obvineného súdy prvého a druhého stupňa správne právne kvalifikovali ako pokračovací zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 140 písm. b) Trestného zákona. Námietky obvineného týkajúce sa spochybňovania výpovedí jednotlivých svedkov, návrhy na vykonanie nových svedeckých výpovedí sú námietskami vzťahujúcimi sa k preskúmvaniu správnosti a úplnosti zisteného skutku, ktorý však dovolací súd v konaní o dovolaní, ako už bolo vyššie uvedené, nemôže skúmať ani meniť, a z tohto dôvodu sa nimi ani nemôže (na podklade dovolania podaného obvineným) zaoberať.

Pokiaľ obvinený namieta hypotetické úvahy, týkajúce sa motívu jeho konania, možno zdôrazniť, že tvrdenia obvineného voči poškodenému Š. F. a ich motív vyplývajú zo zákonných dôkazov a je zrejme, že hlavným motívom celého konania obvineného X. R. sú predovšetkým jeho majetkové záujmy na vlastníctve nehnuteľnosti, ktorú v čase spáchania trestného činu, pre ktorý bol odsúdený rozsudkom okresného súdu z 29. apríla 2015, sp. zn. 3T/32/2015 obýval spoločne so svojou bývalou manželkou a spoločnými deťmi a ktorá nehnuteľnosť podľa neho patrí len jemu a nespokojnosť s tým, že Š. F. žije s jeho bývalou manželkou W. F.. Je zrejme, že obvinený vedome, cielene a opakovane iného ľživo obvinil z trestného činu, v úmysle privodiť jeho trestné stíhanie a čin spáchal z osobitného motívu - z pomsty, motivovanej tak osobným pomerom poškodeného k bývalej manželke obvineného W. F.. Skutkové okolnosti predmetného trestného činu boli obvineným naplnené ako po subjektívnej tak aj objektívnej stránke.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného X. R. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.